

Management letter

Gemeente Nieuwkoop
Boekjaar 2022

Aan het College van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Nieuwkoop
Teylersplein 1
2441 LE Nieuwveen

ONDERWERP:
Management letter 2022

KENMERK:
Concept d.d. 23 november 2022

Geacht College,

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2022 van gemeente Nieuwkoop hebben wij de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing beoordeeld, teneinde onze controlewerkzaamheden in overeenstemming met Nederlands recht waaronder de controlestandaarden te kunnen bepalen.

De opzet, het bestaan en in voorkomende gevallen de werking van de interne beheersingsmaatregelen van de belangrijkste bedrijfsprocessen, inclusief de geautomatiseerde gegevensverwerking, in uw onderneming zijn beoordeeld en getoetst, zodat we een terugkoppeling kunnen geven over de betrouwbaarheid van de interne informatievoorziening en de jaarrekening.

Onze bevindingen zijn gebaseerd op de normale werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole. Deze brief bevat daardoor niet alle onvolkomenheden in uw organisatie, die bij een eventueel uitgebreid en hierop specifiek gericht onderzoek naar voren zouden kunnen komen. Zoals u zult begrijpen, is de managementletter van nature kritisch. Wij rapporteren over de eventuele leemtes of mogelijkheden ter verbetering van de financiële en administratieve processen, de administratieve organisatie daarvan en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing.

Op uw verzoek geven wij in deze managementletter aan op welke wijze verbeteringen van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing kunnen worden gerealiseerd. De aanbevelingen en oplossingsrichtingen zoals beschreven in deze managementletter bieden u handvatten voor deze uitwerking. Wij hebben de concept management letter toegelicht en besproken met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Deze managementletter is door ons opgesteld voor uw informatie en mag niet zonder onze uitdrukkelijke toestemming geheel of gedeeltelijk aan derden ter beschikking worden gesteld.

Wij danken u en uw medewerkers voor de samenwerking en zijn graag bereid tot het verstrekken van nadere toelichting.

Hoogachtend,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Ondertekening alleen in definitieve versie
Drs. J.M.A. Drost RA
Partner Audit

Inhoudsopgave

CONTACT

J.M.A. Drost

Partner Audit
+ 31 6 22 18 93 49
j.drost@bakertilly.nl

M.P.M. Wijdoogen

Manager Audit
+ 31 6 52 75 99 25
m.wijdoogen@bakertilly.nl

KANTOORGEGEVENS

Baker Tilly Amsterdam
T: 020 644 28 40
amsterdam@bakertilly.nl

Gebouw Sevilla, Entrada 303
1114 AA Amsterdam Duivendrecht
Postbus 94124
1090 GC Amsterdam

1. Bestuurlijke samenvatting	4
2. Overige bevindingen en aandachtspunten	7
Bijlage 1: Detailbevindingen	18
Bijlage 2: Actuele ontwikkelingen	21

Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2022.

In uw interne beheersing zijn nog stappen te zetten. In het kader van de interne beheersing maakt de gemeente Nieuwkoop vooral gebruik van maatregelen in de 3^e lijn (VIC) en zeer beperkt of niet in de 1^e en /of 2^e lijn. Wij vragen aandacht om de interne beheersingsmaatregelen veel meer zichtbaar in de 1^e-lijn te integreren. Het verstevigen van de 1^e en 2^e lijn betekent minder repressieve acties vanuit de VIC en daarmee een betere beheersing en dus meer grip op het voorkomen van verassingens achteraf.

Wij constateren net als voorgaand jaar dat kleine stappen worden gezet om het niveau van interne beheersing te verbeteren, maar dat voor een groot deel van de bestaande en nieuwe bevindingen nog opvolging van de gemeente nodig is. Met name in de interne beheersing rondom aanbestedingen zijn nog belangrijke stappen te zetten. Met het oog op de jaarrekeningcontrole loopt de gemeente hier een groot risico op onrechtmatige aanbestedingen.

In het kader van onze jaarrekeningcontrole zullen wij de interne beheersing rondom uw IT onderzoeken. Wij zullen in dat kader voornamelijk de financiële applicatie Financials beoordelen. Onze bevindingen zullen wij delen met de ambtelijke organisatie zodra onze werkzaamheden zijn afgerond. Tevens zullen wij onze bevindingen opnemen in ons accountantsverslag.

Onze samenwerking. De samenwerking met de gemeente Nieuwkoop tijdens de interim-controle verliep op een effectieve wijze. Wij hopen dat de gemeente dit kan doorzetten naar de jaarrekeningcontrole toe.

1. Bestuurlijke samenvatting

Vanaf 2023 dient het college van burgemeester en wethouders zelfstandig verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid. De inrichting van de interne beheersomgeving vormt daarbij een belangrijk onderdeel waar de gemeente nog belangrijke stappen dient te zetten. Onze aanbevelingspunten van boekjaar 2021 zijn nog onvoldoende opgepakt. We adviseren de gemeente om een duidelijke en actuele planning te formuleren waarin wordt aangegeven of en op welke termijn de gemeente verwacht de aanbevelingen af te ronden. In dit plan dient u tevens vast te leggen voor welke processen de gemeente het belangrijk acht dat de 1e en/of 2e lijn wordt versterkt en voor welke processen de gemeente het acceptabel acht dat deze worden ondervangen door de verbijzonderde interne controle (3e lijn). De organisatie is immers niet zodanig ingericht dat de 3^e lijn alle risico's afvangt.

Inflatie en energie-crisis heeft voor 2022 een belangrijke invloed op uw gemeente. Gemeenten zijn vanuit het Rijk aangewezen om inwoners met financiële problemen te voorzien van energietoelagen. De VNG dringt bij het Rijk aan op geld voor de langere termijn omdat gemeenten niet in staat zijn om de gevolgen van de energiecrisis op te vangen. Ook voor de gemeente Nieuwkoop heeft dit een belangrijke invloed. De inflatie heeft tevens impact op de lopende grondexploitatieprojecten, welke te maken hebben met indexatie van de kosten, hogere civiele kosten, stijgende staalpijzen, etc. Dit zorgt ervoor dat de resultaat van de projecten naar beneden bijgesteld worden.

Vooruitblik richting jaarrekeningcontrole 2022. We hebben met uw gemeente goede afspraken over de planning van de jaarrekeningcontrole gemaakt. Op voorhand identificeren we een aantal aandachtsgebieden met verhoogde aandacht in onze controle. Dit betreffen met name de controle op de waardering van de grondexploitaties, de controle op uw (onderhouds)voorzieningen en de controle van de naleving van de aanbestedingsregelgeving. Ten aanzien van het met u afgesproken tijdsplan onderkennen wij een uitdaging ten aanzien van het tijdig ontvangen van de gecontroleerde verantwoording van Holland Rijnland.

Tot slot hebben we vanuit het oogpunt van onze **natuurlijke adviesfunctie**, in deze managementletter is een bijlage opgenomen met actuele ontwikkelingen. Belangrijke elementen hebben onder andere betrekking op de rubriek "vraag en antwoord" die door de commissie BBV afgelopen jaar zijn uitgebracht. De "vraag en antwoord" rubriek zien toe op de Voorziening Verlofsparen, tijdelijke woningen in grondexploitaties, vaststellen van het normenkader, verkoop van woningen via de KoopGarant-regeling, reservering accountantskosten, afschrijvingsduur van een bijdrage aan activa in eigendom van derden, de Wet Open Overheid, paragraaf over bedrijfsvoering en SPUK Oekraïne. In de bijlage worden de belangrijkste aandachtspunten toegelicht.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.1 Algemeen

Doel en reikwijdte

Inleiding

Het doel van onze jaarrekeningcontrole is het vormen van een oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening als geheel, zoals bedoeld in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Vanuit de jaarrekeningcontrole beoordelen wij of de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing voor zover relevant voor onze oordeelsvorming en geven wij geen zelfstandig oordeel over de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing. De controle van de jaarrekening omvat het uitvoeren van controlewerkzaamheden, waaronder risicoanalyse, cijferanalyses, beoordeling van de administratieve procedures en het daarmee samenhangende systeem van interne beheersingsmaatregelen en gegevensgerichte controlewerkzaamheden. De samenstelling en omvang van die werkzaamheden zijn noodzakelijk voor het verkrijgen van voldoende controle-informatie ter onderbouwing van ons oordeel.

Risicoanalyse

Onze risicoanalyse richt zich op een betrouwbare totstandkoming van de jaarrekening. Dit betekent dat wij niet alle risico's die voor u als gemeente relevant zijn in onze controle meenemen. De risicoanalyse is een continue proces en stellen wij gedurende de controle indien nodig bij. De belangrijkste bij uw gemeente onderkende risico's / kernpunten in de controle zijn:

- Waardering van uw grondexploitatie;
- Rechtmatigheid aanbestedingen;
- Prestatielevering inkopen;
- Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels.

In ons verslag van bevindingen rapporteren wij naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole over bovenstaande punten. Deze punten zijn (on)gewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.2 Bedrijfsprocessen

Interne beheersing

Basis op orde echter beheersmaatregelen nog onvoldoende (zichtbaar)

Procesbeschrijvingen

Beeld interne beheersing

Uw gemeente moet op het gebied van interne beheersing nog stappen zetten. Om alle financiële uitdagingen voor uw gemeente in de komende tijd in goede banen te leiden worden hoge eisen aan het planning- en control instrumentarium, alsmede het interne beheersingssysteem gesteld. De aanstaande invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college stelt hogere eisen aan het interne beheersingssysteem. De aanwezigheid van een adequaat intern (financieel) beheersingssysteem is daarbij een essentiële randvoorwaarde om te kunnen bijsturen en de betrouwbaarheid van financiële informatie en verslaglegging is van groot belang om dit tijdig en goed te kunnen doen.

Wij constateren net als voorgaand jaar dat op dit moment op onderdelen interne beheersingsmaatregelen in het proces ontbreken danwel onvoldoende vastliggen en/of zichtbaar zijn. In die laatste situatie kan achteraf niet vastgesteld worden of de afgesproken procedures en interne controles wel hebben bestaan en gewerkt. De verbijzonderde interne controlefunctie kan in beide gevallen niet systeemgericht controleren en wij als accountant ook niet. Dat laatste betekent dat een controle meer tijd kost voor zowel de gemeente als voor ons. Daarnaast neemt hierdoor ook het risico op fouten en onrechtmatigheden toe. Bovendien ontbreekt een automatisch mechanisme waarbij de efficiency, doelmatigheid en effectiviteit van de processen en daarin opgenomen interne beheersingsmaatregelen tegen het licht wordt gehouden. Wij adviseren de zichtbaarheid van de interne beheersingsmaatregelen te vergroten om u in staat te stellen bestaan en werking van de beheersings-maatregelen te monitoren. Dit stelt uw gemeente in staat verder "in control" te komen. Daarnaast zorgt dit ervoor dat de omvang van de werkzaamheden bij de VIC verminderd wordt. Op dit moment dient de VIC, net als voorgaand jaar, diverse risico's binnen de organisatie te mitigeren door middel van aanvullende gegevensgerichte steekproeven. Door een versterking van de 1e en 2e lijn zou dit voorkomen kunnen worden. Wij merken op dat de gemeente in 2022 weinig resultaten heeft behaald om de 1^e en 2^e controlelijnen verder te verbeteren.

Verder constateren wij dat de gemeente nog grote risico's loopt op het gebied van aanbestedingen. Het werkproces is nog niet geactualiseerd en tevens is geen tussentijdse spendanalyse uitgevoerd. De kans dat dit wederom leidt tot rechtmatigheidsfouten achten wij derhalve groot. Wij adviseren u om een hoge prioriteit te geven aan het 'in control' komen van dit proces.

Tot slot is het van belang dat de gemeente beschikt over procesbeschrijvingen, waaruit blijkt hoe interne controles er precies uitzien. Om dit scherp in beeld te brengen is het belangrijk procesbeschrijvingen op te stellen en waar deze reeds voorhanden zijn, deze te verfijnen voor de "key-controls". Deze "key-controls" zitten vaak bij de rollen in functiescheiding van controlerend en autoriserend. Belangrijk hierbij is om de "key-controls" zo scherp mogelijk te beschrijven aan de hand van de 6W's (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd) zodat iedere betrokken functionaris weet wat er van hem of haar verwacht wordt. Daarnaast adviseren wij u ook voor de processen aanbestedingen en inkoop- en betaling een procesbeschrijving op te stellen.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.2 Bedrijfsprocessen

Transformatie van controle achteraf naar beheersing vooraf

Beeld interne beheersing (vervolg)

Een adequate beschrijving en toereikende inrichting en werking van de interne beheersing vormt de basis om voor de verbijzonderde interne controle en door ons als accountant over te gaan van een gegevensgerichte naar een organisatiegerichte controlestrategie. Hierdoor wordt het mogelijk om te steunen op de maatregelen van interne beheersing waardoor minder gegevensgerichte detailcontroles hoeven te worden uitgevoerd. Daarnaast biedt een toereikende inrichting en werking van de interne beheersing ook een goede grondslag voor de toekomstige rechtmatigheids-verantwoording door het college.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.2 Bedrijfsprocessen

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op de onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2022. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van uw organisatie als geheel.

Voorgaand jaren hebben wij tijdens onze besprekingen met u diverse aanbevelingen benoemd ter verdere optimalisering van de bestaande administratieve organisatie en interne beheersing. In deze management letter geven wij u een schriftelijke update van onze bevindingen.

In het overzicht hiernaast zijn de bevindingen met prioriteit 'hoog' opgenomen. Een totaaloverzicht van de detailbevindingen is opgenomen in bijlage 1.

In de tabel rechts is een totaal overzicht opgenomen van de het totaal aantal detailbevindingen. De bevindingen en onze aanbevelingen worden op de volgende pagina's van deze managementletter uitgebreider toegelicht.

De kleur van de het symbool geeft de status van de constatering aan.

- = opgelost
- = actie ondernomen, maar nog niet afgerond
- = geen actie ondernomen
- = Nieuwe bevinding

	aandachtspunten
Aantal nieuwe aanbevelingen	4
Aantal aanbevelingen uit voorgaande jaren	14
Waarvan opgelost in 2022	1
Resterende aanbevelingen uit voorgaande jaren	13
Waarvan reeds acties zijn ondernomen, maar nog niet zijn afgerond	6
Waarvan nog geen acties zijn ondernomen	7
Aantal openstaande aanbevelingen	17

#	Proces	Bevinding	Status	Prioriteit 2022	Prioriteit 2021
1	Sociaal Domein	Vierogen-principe op de toekenning van aanvragen Wmo is niet zichtbaar	●	-	hoog
2	Grondexploitatie	Geen controle op de nota van afrekening	●	gemiddeld	-
3	Omgevingsvergunningen	Geen tussentijdse aansluiting tussen Wabo administratie en financiële administratie	●	gemiddeld	-
4	Huuropbrengsten	Geen invoercontrole van de gegevens in Ultimo	●	gemiddeld	-
5	Personeel	Indiensttredingformulieren niet ondertekend door manager	●	gemiddeld	-
6	Inkopen	Prestatielevering van de inkopen	●	hoog	hoog
7	Aanbestedingen	Beoordelingsmatrix niet zichtbaar afgetekend	●	gemiddeld	gemiddeld

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.2 Bedrijfsprocessen

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op de onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2021. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van uw organisatie als geheel.

Voorgaand jaren hebben wij tijdens onze besprekingen met u diverse aanbevelingen benoemd ter verdere optimalisering van de bestaande administratieve organisatie en interne beheersing. In deze management letter geven wij u een schriftelijke update van onze bevindingen.

In het overzicht hiernaast zijn de bevindingen naar aanleiding van de controle opgenomen. In de sheets hierna zijn de bevindingen in detail uitgewerkt alsmede de ontwikkeling in 2021 en de impact op onze controle benoemt.

#	Proces	Bevinding	Status	Prioriteit 2021	Prioriteit 2020
8	Aanbestedingen	Advies inkoopadviseur is niet verplicht bij aanbesteding / geraamde opdrachtwaarde wordt onvoldoende vastgelegd	●	gemiddeld	gemiddeld
9	Algemeen	Interne controleplan niet geactualiseerd	●	gemiddeld	gemiddeld
10	Algemeen	Procesbeschrijvingen niet-up-to-date	●	gemiddeld	gemiddeld
11	Subsidieverstrekingen	Geen zichtbare controle op de beoordeling van subsidieaanvragen en -verantwoordingen	●	gemiddeld	gemiddeld
12	Sociaal Domein	Onvoldoende zekerheid over levering van de jeugdzorg	●	hoog	hoog
13	Aanbestedingen	Geen tussentijdse spendanalyse	●	hoog	hoog
14	Monitoring	4-ogen principe op memoriaalboekingen	●	hoog	gemiddeld
15	Algemeen	Beoordeling GITC opnemen in VIC	●	gemiddeld	gemiddeld
16	Personeel	Geen controle op standenregister	●	gemiddeld	gemiddeld
17	Huuropbrengsten	Volledigheid huuropbrengsten	●	gemiddeld	gemiddeld
18	Omgevingsvergunningen	Geen zichtbare controle binnen het legesproces	●	gemiddeld	gemiddeld

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.3 Samenwerking en VIC

Onze samenwerking met de gemeente in het controleproces

Organisatie

Inrichting en kwaliteit VIC

Tijdigheid VIC werkzaamheden

Samenwerking tijdens de interim-controle

Tijdig de interim-controle hebben wij de samenwerking met de gemeente als prettig ervaren. De aanlevering van de stukken heeft tijdig plaatsgevonden en de kwaliteit van de aanlevering was kwalitatief in orde. Ook de beantwoording van aanvullende vragen vond tijdig plaats. Dit heeft geleid tot een efficiënte interim-controle. Wij constateren een significante verbetering ten opzichte van voorgaand jaar. Wij hopen dat deze stijgende lijn wordt doorgezet naar de jaarrekeningcontrole.

Een belangrijk onderdeel van de interne beheersing is de (verbijzonderde) interne controlefunctie. Deze werkt op dit moment vanuit een geformaliseerd en gestructureerd actueel controleplan welke is geactualiseerd in 2022. Ten opzichte van 2021 is hier een verbeteringslag gemaakt. Desondanks zien wij nog wel ruimte voor verbeteringen op de volgende punten:

- Zoals eerder aangegeven kunnen de interne beheersmaatregelen nog concreter worden geformuleerd aan de hand van de 6W's. Momenteel zijn er door de VIC interne beheersmaatregelen geformuleerd die niet voldoen aan alle eisen van een interne beheersmaatregel. Het concreet formuleren van interne beheersingsmaatregelen maakt het voor de VIC eenvoudiger om de opzet, bestaan en werking van een maatregel vast te stellen.
- In het huidige controleplan is een risicoanalyse opgenomen wat een goede basis vormt. Wel constateren wij dat de lijst met risico's nog niet volledig is en dat de koppeling met het interne beheersmaatregel ontbreekt.
- Voor niet alle processen is de geldstroom gekwantificeerd.
- In het huidige controleplan is nog geen frauderisicoanalyse opgenomen.
- De toetsing van de general IT controls is nog geen integraal onderdeel van de VIC.
- Het vertalen van het normenkader in een toetsingskader heeft nog niet plaatsgevonden.

Wij hebben vastgesteld dat de VIC werkzaamheden tijdig zijn uitgevoerd conform planning met uitzondering van de tussentijdse spendanalyse. Voor nagenoeg alle VIC's was een controlememorandum aanwezig. De controlememoranda zijn besproken met de proceseigenaren en dienen nog enkel gefinaliseerd te worden. Wij zien hier een verbetering ten opzichte van voorgaand jaar.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.4 Status Rechtmatigheidsverantwoording

Stand van zaken in verband met invoering Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording (1/2)

Op 27 september jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel inzake de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording aangenomen. Dit betekent dat met ingang van het boekjaar 2023 de accountant uitsluitend nog een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening afgeeft. In de jaarrekening wordt door het college een nieuwe toelichting over rechtmatigheid opgenomen ('rechtmatigheidsverantwoording'). In deze rechtmatigheidsverantwoording verantwoordt het college zich over de al dan niet rechtmatige totstandkoming van de lasten, baten en balansmutaties. De accountant stelt vervolgens de getrouwheid van deze verantwoording vast.

Op dit moment wordt gekeken naar de noodzakelijke aanpassingen van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Ook bij gemeenten moeten de noodzakelijke voorbereidingen worden getroffen. Naast de verplichting dat in de jaarstukken 2023 een rechtmatigheidsverantwoording moet worden opgenomen en het feit dat deze ook onderbouwd moet worden door (bijvoorbeeld) een verbijzonderde interne controle zijn ook een aantal operationele zaken die (in)geregeld moeten worden. Met ingang van boekjaar 2023 is het verplicht het normenkader voor de rechtmatigheid jaarlijks door de gemeenteraad te laten vaststellen. Tot en met boekjaar 2022 bestaat ook de mogelijkheid om het normenkader ter kennisgeving in de raad te brengen. Inhoudelijk krijgt de gemeenteraad ook een aanvullende verantwoordelijkheid, namelijk het bepalen van de verantwoordingsgrens die het college moet hanteren voor het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording:

- De gemeenteraad stelt een verantwoordingsgrens (tussen 0% en 3%) vast. Het college moet de financiële onrechtmatigheden boven dit bedrag rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording. Wij adviseren u deze verantwoordingsgrens in de financiële verordening (ex artikel 212) vast te leggen.
- De gemeenteraad kan kaders opstellen ten behoeve van de rapporteringsgrens waarboven de raad een nadere uiteenzetting verwacht in de paragraaf bedrijfsvoering. In lijn met artikel 212 lid 1 van de gemeentewet kan de gemeenteraad deze kaders vastleggen in de financiële verordening.
- De commissie BBV heeft in haar kadernota rechtmatigheid aanbevolen om de afspraken die de gemeenteraad met het college ook kan maken over een nadere toelichting van de onrechtmatigheden in de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag. Bijvoorbeeld hoe het college opvolging geeft om de gerapporteerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording in de toekomst te voorkomen. Wij adviseren u deze aanbeveling over te nemen.

Naast de financiële verordening moet ook de controleverordening (ex artikel 213) in lijn worden gebracht met de nieuwe wetgeving. De controleverordening gaat over hoe de kaders voor de toetsing van de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording moet worden getoetst door de accountant. Deze verordening wordt aangepast omdat het college rapporteert in de rechtmatigheidsverantwoording en de accountant de toetsing van de rechtmatigheid zal doen aan de hand van de rechtmatigheidsverantwoording van het college. De nauwkeurigheid en diepgang waarmee de accountantscontrole van de jaarrekening, met inbegrip van de rechtmatigheidsverantwoording, moet worden uitgevoerd, oftewel de materialiteit van maximaal 1%, wijzigt overigens niet door de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.4 Status Rechtmatigheidsverantwoording

Stand van zaken in verband met invoering
Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording (2/2)

Financieel rechtmatig handelen is een belangrijk streven voor een gemeente. De praktijk is wel eens weerbarstig, soms moet snel gehandeld worden (denk aan inkopen in de tijd van de Corona lockdowns: handhaving, verkeersmaatregelen, noodvoorzieningen). Het open en transparante gesprek tussen raad en college is dan raadzaam.

Een handreiking om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording is toegezegd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, die is echter nog niet beschikbaar.

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Nieuwkoop met de VIC enkele goede stappen heeft gezet:

- Het college is actief meegenomen in het controleproces door het normenkader, het controleplan en rapportages te delen.
- De materialiteit voor de rechtmatigheidsverantwoording is voorgelegd en vastgesteld door de raad.
- Nagenoeg alle materiële geldstromen zijn geïdentificeerd in het interne controleplan.

Wij zien de volgende verbeterpunten:

- Het kwantificeren van de materiële geldstromen en motiveren voor welke materiële geldstromen de gemeente werkzaamheden gaat uitvoeren en welke processen niet.
- Het nog scherper formuleren van de risico's en koppelen aan de werkzaamheden en bevindingen die door de VIC wordt uitgevoerd. En dit tevens relateren aan het normenkader / toetsingskader.
- Het identificeren van frauderisico's en frauderisicofactoren.
- Het formuleren van werkzaamheden om de geïdentificeerde frauderisico's en frauderisicofactoren te mitigeren.
- In het interne controleplan is de omvang van de steekproeven nog niet nader gemotiveerd en hoe deze items worden bepaald. Verder wordt in het interne controleplan nog onvoldoende toegelicht of er sprake is van procesgerichte controles of gegevensgerichte controles.
- De uniforme vastlegging van standaard formats
- De toetsing van de general IT controls voor de belangrijkste applicaties.

Om systeemgericht te kunnen steunen op processen is van belang dat de interne beheersing zichtbaarder wordt. Uitdagingen die wij nog wel onderkennen is het tijdspad alsmede het tijdig op niveau krijgen van de beheersingsmaatregelen in de eerste en tweede lijn.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.5 Three lines model

Wij rapporteren via het 3 lines model. Dat willen zeggen dat wij binnen de processen nagaan op welk niveau in de organisatie de interne beheersmaatregelen worden ondervangen. De volgende niveaus worden hierbij onderkend:

- 1^e lijn: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar.
- 2^e lijn: in de ondersteunende processen zoals financiën en control, waar checks and balances ingericht zijn om fouten te signaleren.
- 3^e lijn: in uw verbijzonderde interne controle achteraf.

Indien de beheersmaatregelen in de 1^e en/of 2^e lijn adequaat zijn ingericht dan is de organisatie optimaal in control en is een voornamelijk systeemgerichte controleaanpak mogelijk. Indien dit niet het geval is kan dit gecompenseerd worden door de gegevensgerichte werkzaamheden van de VIC. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording dient in ieder geval de 3^e lijn (VIC) toereikend te zijn. Onderstaand overzicht geeft zodoende een beeld over de mate van beheersing en controle van uw gemeente.

Nr.	Proces	1 ^e lijn	2 ^e lijn	3 ^e lijn	t.o.v. 2021	Opmerking / toelichting
1	Inkopen en betalingen	●	●	●	→	Prestatielevering nog niet toereikend, ondervangen bij de VIC (3 ^e lijn) met gegevensgerichte werkzaamheden.
2	Aanbestedingen	●	●	●	→	Risico's worden deels ondervangen door uitvoeren van een spendanalyse door de VIC (3 ^e lijn) aan het einde van het jaar. Dit heeft echter een repressief karakter in plaats van een preventief karakter. Risico op onrechtmatigheden niet volledig ondervangen.
3	Lonen en salarissen	●	●	●	→	Interne beheersingsmaatregelen binnen het proces (1 ^e lijn) zijn voldoende ingericht. Door de 2 ^e lijn zijn geen checks (standenregister) uitgevoerd. Risico's worden ondervangen door gegevensgerichte werkzaamheden van de VIC (3 ^e lijn).
4	Subsidies	●	●	●	→	Interne beheersingsmaatregelen binnen het proces (1 ^e lijn) onvoldoende ingericht. Risico's worden ondervangen door gegevensgerichte werkzaamheden van de VIC (3 ^e lijn).
5	Grondexploitaties	●	●	●	→	Geen toereikende AO/IB en veelal jaarlijkse werkzaamheden welke de risico's voldoende mitigeren vanuit het oogpunt van de organisatie en waarop wij gegevensgericht controleren. Risico's worden deels ondervangen door 3 ^e lijn.
6	Belastingen	uitbesteed	●	●	→	Belastingen zijn uitbesteed aan SVHW. Tussentijdse aansluiting met kwartaalrapportages vindt nog onvoldoende plaats (2 ^e lijn).
7	Participatiewet	uitbesteed	●	●	→	Processen zijn uitbesteed aan de gemeente Alphen a/d Rijn. De gemeente verkrijgt jaareinde zekerheid op basis van de door de accountant van gemeente Alphen a/d Rijn gecontroleerde verantwoording.
8	Jeugdwet ZIN	uitbesteed	●	●	→	Processen zijn uitbesteed aan Holland Rijnland. De gemeente verkrijgt jaareinde zekerheid op basis van de door de accountant van gemeente Holland gecontroleerde verantwoording.
9	WMO ZIN	uitbesteed	●	●	→	Processen zijn uitbesteed aan Participe. De gemeente verkrijgt jaareinde zekerheid op basis van de door de accountant van gemeente Holland gecontroleerde verantwoording.
10	Pgb's Jeugdwet + WMO	●	●	●	→	Voor zowel jeugd (pgb) als Wmo (pgb) vindt een controle plaats op de prestatielevering door de 1 ^e of 3 ^e lijn.
11	Omgevingsvergunningen	●	●	●	→	Onvoldoende zichtbare interne beheersmaatregelen in 1 ^e lijn. Geen tussentijdse aansluiting tussen sub-administratie en financiële administratie in 2 ^e lijn. Gegevensgerichte werkzaamheden vanuit VIC ter mitigeren resterende risico's.
12	Huren en pachten	●	●	●	→	Juiste en volledige uitvoering van beheersingsmaatregelen in de 1 ^e lijn behoeft aandacht ter mitigeren risico's. Gegevensgerichte werkzaamheden vanuit VIC ter mitigeren resterende risico's.

Uit bovenstaande beeld komt naar voren dat wij nog niet optimaal op de processen kunnen steunen maar in samenwerking met de VIC grotendeels een gegevensgerichte aanpak hanteren. Wij bespreken uiteraard graag met u de mate van beheersing en uw gewenste ambitieniveau.

Legenda status:

- = geen bevindingen met kans op materiële fouten, enkel aanbeveling ter verdere optimalisatie
- = één of enkele bevindingen met geringe impact resteren

- = meerdere bevindingen en aanbevelingen met mogelijk grote impact

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.6 Belangrijke macro-economische ontwikkelingen

Grondexploitaties

Er zijn momenteel diverse onzekere factoren die impact hebben op de ontwikkeling van grondexploitaties, denk hierbij onder andere aan:

- Een stijgende vraag naar woningen
- Krapte aan (betaalbare) woningen op de markt
- Krapte op de arbeidsmarkt bij bouwondernemingen
- Stijgende energie- en grondstofprijzen + stijgende rente
- Verduurzamingsopgave

Deze huidige ontwikkeling en de onzekerheid over de toekomstige ontwikkelingen betekent een grote schattingsonzekerheid op de verwachte realisatie van uw complexen. Wij verzoeken u om na te gaan in welke mate bovenstaande elementen impact hebben op uw specifieke situatie. Te meer omdat regionale verschillen en stijgingen van prijzen in specifieke kostensoorten fors van elkaar kunnen verschillen.

Daarnaast dient bij een hoge mate van schattingsonzekerheid een adequate toelichting bij de verantwoording in de jaarrekening te worden opgenomen. Belangrijke elementen hierbij zijn:

- Het toelichten van de gehanteerde veronderstellingen; en
- Een toelichting (impact / scenario's) over de schattingsonzekerheid.

Wij vragen u na te gaan welke acties reeds zijn ondernomen en welke uitgangspunten gekozen zijn. Daarnaast gaan wij graag tijdig met u in overleg om de uitgevoerde analyses, de uitkomsten en de voorgestelde toelichtingen te bespreken.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.6 Belangrijke macro-economische ontwikkelingen

Energiecrisis en hoge inflatie

Nederland heeft op dit moment te maken met enkele extreme omstandigheden: enorm oplopende inflatie, de energiecrisis en de capaciteitsproblemen op de arbeidsmarkt. Deze omstandigheden leiden tot financiële risico's voor de gemeenten op langere termijn, maar zeker ook op korte termijn in relatie tot het opstellen van de jaarrekening 2022. Actualisatie van de grondexploitaties ligt gezien de genoemde omstandigheden voor de hand, maar ook op andere gebieden is het noodzakelijk om afdoende rekening te houden met de huidige ontwikkelingen. We vragen hier dan ook nadrukkelijk uw aandacht voor en verwachten van u bij de jaarrekeningcontrole een expliciete analyse van:

- Waardering (langlopende) vorderingen. Ook partijen waar u leningen aan heeft verstrekt of waar u vorderingen op heeft, kunnen zijn getroffen door de genoemde ontwikkelingen. Het is bij het opstellen van de jaarrekening dan ook noodzakelijk om een toereikende voorziening te treffen voor de eventuele oninbaarheid van deze vorderingen. In het bijzonder vragen we u aandacht voor de vorderingen richting gesubsidieerde instellingen.
- Onderhoudsvoorzieningen. Gezien het feit dat bouwkosten fors toenemen, is de kans groot dat de beheerplannen waarop uw onderhoudsvoorziening is gebaseerd, niet meer actueel zijn. Het BBV heeft als een van de eisen dat er een actueel beheerplan aanwezig is. Het is dan ook noodzakelijk zorg om de geschetste ontwikkelingen in financiële zin door te vertalen in de aanwezige beheerplannen. De gemeenteraad dient tijdig geïnformeerd te worden over eventuele benodigde bijstelling van de beheerplannen.
- Begrotings- en kredietrechtmatigheid. De genoemde ontwikkelingen leiden zowel op korte als langere termijn tot hogere lasten voor de gemeente. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid is het van belang dat het college eventuele begrotingsafwijkingen als gevolg van deze hogere lasten tijdig meldt aan de gemeenteraad en hier begrotingsruimte voor vindt. Ook mogelijke kredietoverschrijdingen dienen tijdig in beeld te zijn en daar waar noodzakelijk tijdig met de gemeenteraad te worden gecommuniceerd.
- Tot slot is het noodzakelijk om de toekomstige risico's, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van de toenemende rente in beeld te hebben.

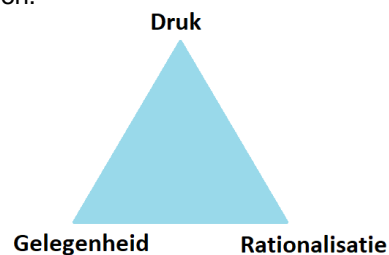
2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.7 Fraudeanalyse

Fraude driehoek

Fraude driehoek

Wij raden u aan bij het identificeren van de fraude-risico's binnen uw gemeente specifiek gebruik te maken van de fraude driehoek. De fraudedriehoek kent de elementen 'Gelegenheid', 'Rationalisatie' en 'Druk' en is een goed hulpmiddel om frauderisicofactoren in beeld te krijgen en vandaar uit te bepalen of deze frauderisicofactoren ook daadwerkelijk tot een frauderisico voor uw gemeente leiden. Belangrijk is om uw overwegingen/analyse goed te documenteren.

Wij vragen u als gevolg van de huidige economische ontwikkelingen (o.a. stijgende energieprijzen en indexatie) bij uw analyse nadrukkelijk aandacht te besteden aan de elementen druk en rationalisatie. Deze kunnen mogelijk leiden tot aanvullende fraude-risico's. Wij adviseren u daarbij specifiek te kijken naar het (fraude)risico van onrechtmatige onttrekkingen van geld aan de gemeente.

Fraude risicoanalyse

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude (waaronder corruptie) berust bij het College van Burgemeester en Wethouders. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Wij willen u erop wijzen dat wij vanaf dit boekjaar verplicht zijn om in onze controleverklaring specifiek te vermelden welke frauderisico's wij bij de controle van uw jaarrekening hebben geïdentificeerd en welke werkzaamheden wij ten aanzien van deze risico's hebben uitgevoerd.

Idealiter zouden de door ons in onze controleaanpak onderkende fraude-risico's aan moeten sluiten op de frauderisico-analyse zoals opgesteld door het college, en de toelichting van het college op de eventuele frauderisico's in de paragraaf bedrijfsvoering in de jaarrekening.

Verantwoordelijkheid College

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.7 Fraudeanalyse

Fraude risico's inzake de jaarrekeningcontrole

Fraude risicoanalyse

Op basis van onze uitgevoerde interim-controle stellen wij vast dat er binnen de gemeente nog onvoldoende aandacht is voor frauderisico's en de preventie daarvan. De gemeente heeft zelf geen frauderisicoanalyse opgesteld. Met het oog op de rechtmatigheidsverantwoording achten wij het van belang dat dit op korte termijn wordt opgepakt door de gemeente.

Middels gesprekken met de organisatie hebben wij daarnaast begrepen dat binnen de gemeente geen klokkenluidersregeling aanwezig is. Het implementeren en onderhouden van een interne meldregeling voor misstanden, waaronder een klokkenluidersregeling is een manier waarop u als college binnen uw gemeente invulling kan geven aan integriteitsbewustzijn. Verder is de gedragscode en het M&O beleid enigszins gedateerd. Aandacht voor cultuur en gedrag zijn belangrijke factoren bij frauderisicobeheersing. Wij vragen u om na te gaan of de gedragscode en het M&O beleid nog steeds actueel is uitgaande van de huidige situatie.

De verbijzonderde interne controle kan aan waarde winnen als de opdracht hiervoor wordt ingegeven vanuit een interne frauderisicoanalyse, waardoor de werkzaamheden beter aansluiten op de risico's binnen de organisatie. Op deze wijze wordt de verbijzonderde interne controle volwaardiger en volwassener.

Wij adviseren u om de risicoanalyse met specifieke frauderisico's uit te breiden en tot een gewogen afweging te komen welke risico's te accepteren en welke risico's te mitigeren middels reeds genomen of nog te nemen interne beheersingsmaatregelen.

Onze fraude-risicoanalyse

Op basis van de bedrijfsverkenning en de interim-controle onderkennen wij de volgende fraude-risico's bij onze jaarrekeningcontrole:

- Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt bij de afgrenzing van verplichtingen (verschuiven van lasten tussen jaren).
- Het gunnen van aanbestedingen aan bevriende partijen (corruptie).
- Het verschuiven van kosten tussen verlieslatende grondexploitatieprojecten en winstgevendende grondexploitatieprojecten teneinde geen verliesvoorziening te hoeven vormen in de jaarrekening. Wij zien dit risico met name in de memoriaalboekingen aangezien de interne beheersing rondom memoriaalboekingen onvoldoende werkt.

De passages die wij voornemens zijn op te nemen in de controleverklaring stemmen wij tijdig met u af en zullen wij bij de bespreking van het accountantsverslag met u doornemen.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.8 Aandachtspunten jaarrekening

Jaarrekening en BBV

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Om aan uw behoeften te kunnen voldoen en om het proces voor de jaareindecontrole verder te kunnen verbeteren vinden we het belangrijk om het proces regelmatig te evalueren en onze bevindingen met u te delen. De volgende procesmatige werkafspraken zijn gemaakt:

Onderwerp	Observatie
De kwaliteit en tijdigheid van het jaarverslag	Om onze controle efficiënt te laten verlopen, is het belangrijk dat er bij de start van de controle een volledig jaarverslag inclusief toelichtingen en inclusief verwerking sociaal domein klaar is, zodat wij deze kunnen hanteren als controleversie.
Deelwaarnemingen/ gegevensgerichte werkzaamheden	Wij zullen met de organisatie concrete afspraken maken voor de timing van de steekproeven.
Kwaliteit van cruciaal belang	Het is van cruciaal belang voor de uitvoering van de jaarrekeningcontrole dat er een interne kwalitatieve check is uitgevoerd op de aangeleverde stukken. De lijst met op te leveren stukken zullen wij tijdig met u communiceren.
Onze verwachtingen	Om een kwalitatief goede en efficiënte controle uit te voeren, zijn de volgende zaken nodig: <ul style="list-style-type: none">- De jaarrekening is gereed bij aanvang van de controle en is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke eisen, inclusief een check op "BBV-proof". Wij verwachten dat de aanbevelingen uit de jaarrekeningcontrole 2021 (zie tevens opmerkingen in het accountantsverslag) tevens zijn meegenomen in de jaarrekening.- Maximaal 2 versies van de jaarrekening.- Medewerkers zijn beschikbaar voor vragen.- Een volledig en kwalitatief goed opgeleverd balansdossier bij aanvang van de controle inclusief alle benodigde specificaties, adequate analyses en aansluitingen naar achterliggende sub administraties en overige documentatie.- Beperkte correctieboekingen na afsluiting van de financiële administratie.- Issues/ complexe zaken worden op voorhand op basis van onderbouwd standpunt door de gemeente afgestemd.- VIC heeft alle materiële stromen, posten, uitgangspunten betrokken in zijn werkzaamheden.- Spendanalyse wordt tijdig aangeleverd en voldoet aan de gestelde eisen.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.8 Aandachtspunten jaarrekening

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole (vervolg)

Onderhoudsvoorziening wegen

Tijdens onze controle 2021 hebben wij vastgesteld dat er voor de onderhoudsvoorzieningen wegen en civiele kunstwerken onderhoudsvoorzieningen significante afwijkingen zijn tussen de gerealiseerde onderhoudslasten in de jaarrekening en de geraamde onderhoudslasten. De werkelijke onderhoudslasten liggen namelijk lager dan de ramingen in het beheerplan. De oorzaak hiervan is dat de gemeente in de uitvoer achterloopt ten opzichte van de onderhoudswerkzaamheden zoals opgenomen in het onderhoudsplan.

Wij adviseren u voor boekjaar 2022 een analyse op te stellen van de gerealiseerde kosten per onderhoudsvoorziening ten opzichte van de begrote onttrekkingen volgens het beheerplan. Dit geeft de gemeente beter inzicht of de voorziening ultimo boekjaar niet te hoog is.

Jeugd zorg in natura

Voor de verantwoording van de jeugdzorg is de gemeente volledig afhankelijk van de controleverklaring van Holland Rijnland. Wij adviseren u om strikt te monitoren bij Holland Rijnland wanneer zij hun controle definitief kunnen afronden. U dient rekening te houden met het feit dat na ontvangst van de controleverklaring wij nog minimaal één week nodig hebben om onze eigen werkzaamheden af te ronden.

Wij adviseren u om bij het opmaken van de jaarrekening 2022 de meest recente prognose te hanteren van Holland Rijnland. Dit verkleint de kans dat aan het einde van ons controleproces nog correcties doorgevoerd dienen te worden in de jaarrekening.

Grondexploitaties

De waardering van de grondexploitaties is een significant risico in onze controleaanpak vanwege de mate van schattingsonzekerheid. De gemeente zal net als voorgaande jaren een actualisatie opstellen van alle lopende projecten per 01-01-2023. Wij hebben inmiddels afspraken gemaakt met de planeconoom van de gemeente Nieuwkoop en wij zullen onze werkzaamheden ten aanzien van de grondexploitatie uitvoeren in week 13.

Voorziening oninbare debiteuren

Ten aanzien van de voorziening van de oninbare SOZA debiteuren hanteert de gemeente jaarlijks een vast percentage van 49%. Dit percentage is gebaseerd op ervaringscijfers, echter een analyse hiervoor ontbreekt. Wij adviseren u om voor aankomend jaar een analyse uit te voeren waarin dit percentage is onderbouwd.

Bijlage 1: detailbevindingen

Detailbevindingen

Uitleg opbouw

In dit hoofdstuk zijn de significante bevindingen opgenomen.

Per bladzijde van deze managementletter is een bevinding opgenomen met daarbij het risico en een aanbeveling. Bij elke bevinding staat de datum van de eerste vermelding aangegeven te samen met de gradatie van de constatering. Bij de prioriteit staat de mate van belangrijkheid en urgentie.

Per bevinding zullen wij aangeven welke alternatieve werkzaamheden wij zullen uitvoeren om het geconstateerde risico (gegevensgericht) te ondervangen.

Voor bestaande bevindingen geven wij tevens een update van de status van deze bevinding in het huidige boekjaar.

Bevinding

In dit blok wordt aangegeven wat gedurende de accountantscontrole is geconstateerd en waarvan wij u graag op de hoogte willen brengen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Urgentie en belang van de bevinding	Boekjaar eerste vermelding	
	Risico Hierbij geven wij aan wat de risico's zijn van de bevinding en wat de gevolgen voor uw onderneming kunnen zijn.	
	Aanbeveling Hier geven wij u aanbevelingen met betrekking tot de bevinding. Deze aanbeveling is een mogelijke oplossing voor de bevinding.	
	Update boekjaar / Gevolgen jaarrekeningcontrole Hier geven wij een update van de bevinding wanneer deze in een eerder boekjaar is geconstateerd. Tevens kan de bevinding gevolgen hebben voor de controleaanpak / omvang van onze controlewerkzaamheden. Op deze plaats maken wij hier eveneens vermelding van.	

De kleur van de het symbool geeft de status van de constatering aan.

- = opgelost
- = actie ondernomen, maar nog niet afgerond
- = geen actie ondernomen
- = Nieuwe bevinding

Detailbevindingen

1. Sociaal Domein – 4-principe op de toekenning van aanvragen Wmo is niet zichtbaar

Bevinding

Voor de toekenning van aanvragen Wmo wordt gebruik gemaakt van een workflow in Wmoned. Onderdeel van de AO/IB is een collegiale toetsing door de teamleider Sociale Leefomgeving. In Wmoned is niet af te leiden welke kwalitatieve controles de teamleider Sociale Leefomgeving heeft uitgevoerd. De functiescheiding binnen Wmoned achten wij wel toereikend.

Update 2022

Wmo is vanaf boekjaar 2022 uitbesteed aan Participe. Bevinding is derhalve niet meer van toepassing.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2020	
	Risico Het risico is aanwezig dat aanvragen Wmo niet terecht worden toegekend door de gemeente.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om de collegiale toetsing van de teamleider Sociale Leefomgeving zichtbaar te documenteren in Wmoned.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole De VIC zal achteraf aanvullende gegevensgerichte controles moeten uitvoeren om de juistheid en de rechtmatigheid van de toekenningen vast te stellen. Wij zullen kennis nemen van de bevindingen van de VIC en de impact bepalen op onze werkzaamheden voor de jaarrekening.	

Detailbevindingen

2. Grondverkopen – geen zichtbare controle op nota van afrekening

Bevinding

Wij hebben vastgesteld dat bij grondverkopen geen zichtbare controle wordt uitgevoerd op de nota van afrekening van de notaris.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2022	
	Risico Het risico is aanwezig dat fouten in de nota van afrekening niet worden geconstateerd door de gemeente en dat hierdoor te weinig wordt gefactureerd. Dit risico speelt met name bij koopovereenkomsten waarbij indexatie dient te worden toegepast.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om vast te stellen dat de juiste indexatie wordt toegepast en dit zichtbaar vast te leggen.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole De verbijzonderde interne controle zal in overleg met ons een gegevensgerichte steekproef uitvoeren op de grondverkopen om achteraf vast te stellen dat de juiste koopsom in rekening is gebracht.	

Detailbevindingen

3. Geen tussentijdse aansluiting tussen Wabo administratie en financiële administratie

Bevinding

Wij hebben vastgesteld dat geen tussentijdse aansluiting wordt gemaakt tussen de Wabo administratie (SquitXO) en de financiële administratie (Financials). Vanwege het ontbreken van een automatische koppeling tussen de SquitXO en Financials is deze aansluiting wel van belang.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2022	
	Risico Het risico is aanwezig dat verschillen tussen verstrekte en gefactureerde vergunningen niet tijdig worden gedetecteerd door de gemeente en dat de legesopbrengsten niet volledig zijn.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om vóór de jaarrekeningcontrole alsnog deze aansluiting te maken en mogelijke verschillen te analyseren. Verder adviseren u om ook gedurende het boekjaar een aansluiting te maken tussen de Wabo administratie en de financiële administratie.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Tijdens de eindejaarscontrole zullen wij de aansluiting tussen de Wabo administratie (SquitXO) en de financiële administratie nader beoordelen.	

Detailbevindingen

4. Huuropbrengsten – geen controle op de invoer van gegevens in Ultimo

Bevinding

De primaire registratie van de huuropbrengsten vindt plaats in Ultimo. Door de verbijzonderde interne controle is geconstateerd dat geen controle wordt uitgevoerd op de invoer van gegevens in de verhuuradministratie Ultimo.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2022	
	Risico Het risico is aanwezig dat huurcontracten (huurbedrag, looptijd etc.) niet juist worden ingevoerd in Ultimo en dat de gemeente hierdoor opbrengsten mis loopt.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om een 4-ogen principe toe te passen bij de invoer van nieuwe huurcontracten in Ultimo.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole De verbijzonderde interne controle zal in overleg met ons een gegevensgerichte steekproef uitvoeren op de huuropbrengsten.	

Detailbevindingen

5. Personeel – indiensttredingformulieren niet ondertekend door manager

Bevinding

Voor elke medewerker die een aanstelling krijgt binnen de gemeente wordt een formulier indiensttreding ingevuld. Op dit formulier wordt ook aangegeven voor welke applicaties de betreffende medewerker autorisatie moet krijgen. Door de verbijzonderde interne controle is vastgesteld dat indiensttredingformulieren niet consequent worden ondertekend door een manager terwijl dit wel de procedure is.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2022	
	Risico Het risico is aanwezig dan nieuwe medewerkers onjuiste of te hoge rechten krijgen toegewezen tot bepaalde applicaties.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om conform procedure de indiensttredingsformulieren te laten autoriseren door de manager.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Tijdens onze IT-audit zullen wij onder meer kijken naar hoge rechten. Hierover zullen wij rapporteren in ons accountantsverslag.	

Detailbevindingen

6. Inkopen – Prestatielevering van de inkopen

Bevinding

Binnen de financiële applicatie FMS werd de controle op de prestatielevering nog onvoldoende gedocumenteerd door de prestatieverklaarder.

Update 2022

Wij hebben vastgesteld dat de nieuwe financiële applicatie 'Financials' afdwingt om iets te documenteren ten aanzien van de prestatielevering. Echter is binnen de gemeente geen uniform beleid aanwezig hoe de prestatielevering dient te worden vastgesteld door de prestatieverklaarder. Hierdoor bestaat de kans dat geen uniforme werkwijze wordt gehanteerd inzake de vastlegging van de prestatielevering.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2020	
	Risico Het risico is aanwezig dat inkoopfacturen ten onrechte worden betaald, waarvan de prestaties niet zijn geleverd.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om de prestatielevering beter te documenteren in de nieuwe financiële applicatie ('Financials') en tevens het bewijsstuk van de prestatielevering op te nemen in het systeem. Verder adviseren wij u om dit nader uit te werken in een uniforme werkwijze.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole De verbijzonderde interne controle voert momenteel gegevensgerichte steekproeven uit op de inkoopfacturen om alsnog de prestatielevering aan te tonen conform de BADO-notitie ('Vastlegging en onderbouwing prestatielevering bij inkopen door decentrale overheidsorganisaties' van 24 juli 2020). Uit de steekproef over het 1 ^e halfjaar zijn geen bevindingen geconstateerd.	

Detailbevindingen

7. Aanbestedingen – Beoordelingsmatrix wordt niet zichtbaar geautoriseerd

Bevinding

Wij hebben geconstateerd dat bij de beoordeling van de inschrijvingen de beoordelingsmatrix niet zichtbaar wordt geautoriseerd c.q. ondertekend. Hierdoor is achteraf niet vast te stellen welke functionarissen betrokken zijn bij het beoordelingsproces.

Update 2022

Voor de lijncontrole hebben wij een Europese aanbesteding geselecteerd met slechts één inschrijver, waardoor er geen evaluatie heeft plaatsgevonden. Van de interne controlefunctionaris hebben wij begrepen dat dit punt nog onderhanden is. Momenteel is de gemeente bezig met het actualiseren van het werkproces rondom aanbestedingen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2021	
	Risico Het risico bestaat dat achteraf niet kan worden aangetoond dat de evaluatie van de inschrijvingen op een correcte wijze heeft plaatsgevonden.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om na het invullen van de beoordelingsmatrix deze zichtbaar te laten autoriseren door de functionarissen welke betrokken zijn bij de gunning van de opdracht.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Wij zullen de bevindingen van de spendanalyse in detail doornemen. Aan de hand daarvan zullen wij de impact bepalen op onze werkzaamheden voor de jaarrekening.	

Detailbevindingen

8. Aanbestedingen – Advies inkoopadviseur is niet verplicht / geraamde opdrachtwaarde onvoldoende vastgelegd

Bevinding

De aard van de te volgen aanbestedingsprocedure (Europees, meervoudig, onderhands) is afhankelijk van de vooraf ingeschatte opdrachtwaarde. Op basis van deze inschatting wordt een te volgen aanbestedingsprocedure bepaald. De afdelingen zijn grotendeels zelf verantwoordelijk voor de aanbestedingen en zijn niet verplicht een advies in te winnen van de inkoopadviseur voorafgaande aan een aanbesteding.

Daarnaast dient bij aanbestedingen groter dan € 50.000 verplicht een formulier 'Start- en beoordelingsdocument Inkoop en aanbesteding' te worden ingevuld door de behandeld ambtenaar c.q. projecteider. Wij hebben tijdens onze lijncontrole vastgesteld dat dit formulier niet volledig is ingevuld en dat geen inschatting is gemaakt van de opdrachtwaarde.

Update 2022

Bevinding is nog onderhanden. Momenteel is de gemeente bezig met het actualiseren van het werkproces rondom aanbestedingen waarin bovenstaande bevinding wordt meegenomen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2019	
	Risico De gemeente loopt derhalve een mogelijk verhoogd risico dat de gekozen aanbestedingsvorm niet voldoet aan de vigerende wet- en regelgeving, doordat vooraf geen advies is ingewonnen bij de inkoopadviseur c.q. de opdrachtwaarde niet juist is ingeschat.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om bij aanbestedingen boven een bepaalde opdrachtwaarde verplicht advies in te winnen bij de inkoopadviseur. Tevens adviseren wij u vooraf een inschatting te maken van de opdrachtwaarde, zodat een passende aanbestedingsprocedure kan worden bepaald. Dit dient ook formeel te worden vastgelegd in een procesbeschrijving. Het niet juist naleven van de Europese aanbestedingswet leidt tot een onrechtmatigheid in de jaarrekening en mogelijk tot een aangepast (niet-goedkeurend) oordeel in onze controleverklaring.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Wij zullen de bevindingen van de spendanalyse in detail doornemen. Aan de hand daarvan zullen wij de impact bepalen op onze werkzaamheden voor de jaarrekening.	

Detailbevindingen

9. Algemeen – Intern controleplan nog niet geactualiseerd / werkzaamheden VIC vertraagd

Bevinding

Voorgaand jaar hebben wij geconstateerd dat er geen intern controleplan was opgesteld. Daarnaast waren de werkzaamheden van de VIC vertraagd vanwege personele wisselingen.

Update 2022

Tijdens de interim-controle 2022 hebben wij vastgesteld dat de verbijzonderde interne controles conform planning zijn uitgevoerd. Ten aanzien van het interne controle plan 2022 zijn verdere stappen gezet ten opzichte van voorgaand jaar. Wij constateren wel dat het interne controleplan nog verder aangescherpt en verbeterd kan worden, zie hiervoor ook de adviespunten in paragraaf 2.4.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2020	
	Risico In aanloop naar de Rechtmatigheidsverantwoording constateren wij dat er een risico aanwezig is dat fouten en/of onrechtmatigheden intern niet of te laat worden opgemerkt door de VIC.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om de adviespunten in paragraaf 2.4 te verwerken in het interne controleplan voor 2022. Verder adviseren wij om de werkzaamheden vanuit de VIC meer te dynamiseren en te verspreiden over het boekjaar zodat de interne organisatie eerder bij kan sturen indien dit nog is. Wij gaan graag met u het gesprek aan over de gewenste situatie van de interne beheersing mede in relatie tot de Rechtmatigheidsverantwoording.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole De werkzaamheden van de VIC zijn nog onderhanden. Wij zullen kennis nemen van de bevindingen van de VIC en op basis daarvan de impact bepalen voor onze controle.	

Detailbevindingen

10. Algemeen – Procesbeschrijvingen zijn niet up-to-date

Bevinding

Onderdeel van de verbijzonderde interne controle is het in kaart brengen van de opzet en bestaan van de processen. Tijdens de interim-controle hebben we vastgesteld dat de meeste procesbeschrijvingen dateren uit 2013. Wij adviseren u om de procedurebeschrijvingen tegen het licht te houden en vast te stellen in hoeverre deze nog up-to-date zijn.

Update 2022

Voor de processen aanbestedingen en inkoop- en betalingen zijn net als voorgaand jaar nog geen actuele procesbeschrijvingen opgesteld door de gemeente.

Verder adviseren wij voor de bestaande procedurebeschrijvingen een verdere aanscherping van de "key-controls". Deze "key-controls" zitten vaak bij de rollen in functiescheiding van controlerend en autoriserend. Belangrijk hierbij is om de "key-controls" zo scherp mogelijk te beschrijven aan de hand van de 6W's (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd) zodat iedere betrokken functionaris weet wat er van hem of haar verwacht wordt.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2018	
	Risico Het risico is aanwezig dat onvoldoende inzicht is in de risico's en beheersmaatregelen binnen de processen, waardoor de opzet, bestaan en werking van de belangrijke beheersmaatregelen onvoldoende worden getoetst door de verbijzonderde interne controle.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om de procesbeschrijvingen nogmaals te beoordelen en hierbij de interne beheersmaatregelen zoveel mogelijk uit te schrijven aan de hand van de 6W's (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd).	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Uit de procesbeschrijvingen en de werkzaamheden van de interne controle is naar voren gekomen dat het overgrote deel van de interne beheersmaatregelen onvoldoende zichtbaar worden uitgevoerd door de organisatie, waardoor een systeemgerichte controleaanpak niet mogelijk is. Dit zal leiden tot een aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden tijdens de jaarrekeningcontrole.	

Detailbevindingen

11. Subsidies – Geen zichtbare controle op de beoordeling van subsidieaanvragen en -verantwoordingen

Bevinding

De beoordeling van de subsidieaanvragen en vaststellingen wordt vastgelegd in het subsidieregister. Uit het subsidieregister kan onvoldoende worden afgeleid op welke relevante punten uit de subsidieverordening de aanvragen c.q. verantwoordingen zijn getoetst.

Update 2022

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente vanaf 2021 een beoordelingsformulier hanteert voor de beoordeling van de subsidieaanvragen en – vaststellingen. Bij de lijncontrole inzake de subsidievaststelling hebben wij geconstateerd dat dit beoordelingsformulier niet aanwezig was.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2020	
	Risico Het risico is aanwezig dat subsidies niet rechtmatig zijn verstrekt.	
	Aanbeveling Het beoordelingsformulier vormt een goed startpunt voor het beoordelen van subsidieaanvragen en – vaststellen. Wij adviseren u om dit beoordelingsformulier ook consequent in te vullen voor de subsidievaststellingen.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole De interne controle voert een gegevensgerichte steekproef uit op de verstrekte subsidies. Wij zullen kennis nemen van de bevindingen van de VIC en de impact bepalen op onze werkzaamheden voor de jaarrekening. Als gevolg van deze constatering dienen wij tijdens de jaarrekeningcontrole aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden te verrichten.	

Detailbevindingen

12. Sociaal Domein – Onvoldoende zekerheid over levering van de jeugdzorg

Bevinding

De uitvoering van de jeugdzorg wordt uitgevoerd door Holland Rijnland. Holland Rijnland is derhalve verantwoordelijk voor de controle van de levering van de afgesproken zorg aan begunstigen in de regio Holland Rijnland.

Voor de prestatielevering blijft de gemeente zeer afhankelijk van de accountant van Holland Rijnland en zal er pas in een laat stadium duidelijkheid zijn in hoeverre de prestatielevering van de zorg is vastgesteld en wat de omvang is van de eventuele onzekerheden.

Update 2022

Evenals voorgaande jaren zal voor 2022 gebruik worden gemaakt van de controleverklaring van de accountant van Holland Rijnland.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2015	
	Risico Het nadeel blijft dat de gemeente afhankelijk is van het moment van oplevering alsmede de strekking van de controleverklaring van de accountant van Holland Rijnland.	
	Aanbeveling Het nadeel blijft dat de gemeente afhankelijk is van het moment van oplevering alsmede de strekking van de controleverklaring van de accountant van Holland Rijnland.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Voor onze controle zijn wij afhankelijk van de controleverklaring van Holland Rijnland.	

Detailbevindingen

13. Aanbestedingen – Geen tussentijdse spendanalyse

Bevinding

In tegenstelling tot voorgaande jaren is tussentijds geen spendanalyse uitgevoerd in 2020. Deze spendanalyse dient om aan te tonen dat inkopen in overeenstemming zijn met de geldende Europese aanbestedingsregels.

Update 2022

Er is geen opvolging gegeven aan deze bevinding.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2020	
	Risico Niet (tijdig) signaleren van het niet naleven van Europese aanbestedingsrichtlijnen.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om de 'spend-analyse' gedurende het jaar uit te voeren. De 1 ^e analyse geeft inzicht in mogelijke risico's van onrechtmatige aanbestedingen en biedt de gelegenheid om voorgestelde aanbestedingsprocedures te heroverwegen om mogelijke onrechtmatigheden achteraf te voorkomen. De afgelopen jaren is de omvang van de onrechtmatigheden net onder de kritieke grens. De prioriteit van deze bevinding achten wij derhalve hoog.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Voor de jaarrekeningcontrole 2022 dient u alsnog een spendanalyse over de laatste 4 boekjaren (2019 – 2022) uit te voeren en vast te stellen dat de Europese aanbestedingsrichtlijnen correct zijn nageleefd.	

Detailbevindingen

14. Monitoring – geen 4-ogen principe op memoriaalboekingen

Bevinding

Op basis van de lijncontrole op de memoriaalboekingen hebben wij vastgesteld dat Financials geen functiescheiding (4-ogen principe) afdwingt tussen het opvoeren en goedkeuren van memoriaalboekingen. Het is mogelijk dat dezelfde functionaris zowel de memoriaalboeking invoert als goedkeurt. Dit wordt wel gelogd in Financials.

Update 2022

Momenteel wordt niet nog niet consequent een 4-ogen principe toegepast op de memoriaalboekingen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2021	
	Risico Het risico bestaat dat onterechte / onjuiste memoriaalboekingen worden doorgevoerd in de financiële administratie.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om functiescheiding af te dwingen tussen het goedkeuren en opvoeren van de memoriaalboekingen. Verder dient er voor elke memoriaalboeking een onderbouwing ten grondslag te liggen.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Doordat er geen 4-ogen principe plaats vindt op memoriaalboekingen, zullen wij aanvullend specifieke werkzaamheden moeten verrichten op de memoriaalboekingen tijdens onze jaarrekeningcontrole.	

Detailbevindingen

15. Algemeen – beoordelen GITC opnemen in de VIC

Bevinding

In de verbijzonderde interne controle wordt sterk gesteund op functiescheidingen en autorisaties binnen de processen. Gezien de verregaande automatisering binnen gemeenten, worden deze functiescheidingen en autorisaties veelal afgedwongen door IT-systemen. In de verbijzonderde interne controle wordt echter geen aandacht besteed aan de beoordeling van de IT general en application controls van deze IT-systemen. Een effectieve werking van de IT general controls is een voorwaarde om te kunnen steunen op functiescheidingen en autorisaties binnen IT-systemen.

Update 2022

Wij hebben tijdens de interim-controle geconstateerd dat de toetsing van de IT general en application controls nog geen onderdeel is van de verbijzonderde interne controle en/of interne controleplan 2022. Wel is binnen de gemeente aandacht voor informatiebeveiliging.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2019	
	Risico Zonder de beoordeling van de IT General controls kan in feite geen conclusie worden getrokken of de functiescheidingen en autorisaties juist zijn gewaarborgd binnen de IT-systemen. Het risico is aanwezig dat tekortkomingen in de IT-systemen niet of onvoldoende worden gedetecteerd door de gemeente en dat functiescheidingen en autorisaties in applicaties onvoldoende zijn gewaarborgd.	
	Aanbeveling Wij adviseren om tevens de beoordeling van de IT general controls op te nemen in de scope van de verbijzonderde interne controle.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Onze IT-auditor zal de opzet, bestaan en werking van de IT general controls toetsen. Wij zullen onze bevindingen rapporteren in ons accountantsverslag.	

Detailbevindingen

16. Personeel – controle op het standenregister.

Bevinding

Wij hebben vastgesteld dat de afdeling Financiën in 2021 geen maandelijkse controle heeft uitgevoerd op het standenregister in tegenstelling tot voorgaande jaren.

Update 2022

Wij hebben vastgesteld dat ook in 2022 geen maandelijkse controle is uitgevoerd op het standenregister. De controle uit de 2^e lijn ontbreekt hierdoor.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2021	
	Risico Het risico is aanwezig dat salarismutaties niet juist worden verwerkt in de salarisadministratie en dat dit niet is gedetecteerd door de gemeente. Dit leidt tot een verhoogd risico dat mogelijk ongeautoriseerde betalingen aan medewerkers hebben plaatsvonden.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om weer maandelijks het standenregister te analyseren en eventuele verschillen hierbij te verklaren.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole De verbijzonderde interne controle (3 ^e lijn) zal in overleg met ons een gegevensgerichte steekproef uit te voeren op de salarismutaties, zodat achteraf kan worden vastgesteld of salarismutaties juist zijn verwerkt in de salarisadministratie.	

Detailbevindingen

17. Huuropbrengsten – Volledigheid huuropbrengsten

Bevinding

Op basis van de uitgevoerde VIC op de huuropbrengsten constateren wij dat de uitgevoerde werkzaamheden zich voornamelijk richten op de nauwkeurigheid van de huuropbrengsten en niet zozeer op de volledigheid van de huuropbrengsten.

Update 2022

Bevinding is nog niet opgevolgd door de gemeente.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2021	
	Risico Het risico is aanwezig dat huuropbrengsten niet volledig zijn opgelegd door de gemeente.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om in de IC en VIC tevens werkzaamheden te verrichten ten aanzien van de volledigheid van de huuropbrengsten. Hierbij kunt u denken aan de volgende werkzaamheden: <ul style="list-style-type: none">- Aansluiting van het aantal objecten in Ultimo met het aantal objecten in het kadaster.- Vaststellen of voor elk object in Ultimo een huuropbrengst is verantwoord.- Leegstandscontroles.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Eindejaars dient er door de gemeente een aansluiting te worden gemaakt te worden tussen Ultimo en het kadaster. Objecten zonder huuropbrengst dienen nader geanalyseerd en verklaard te worden.	

Detailbevindingen

18. Omgevingsvergunningen – Geen zichtbare controle binnen het legesproces

Bevinding

Wij hebben vastgesteld dat aan het begin van het jaar geen zichtbare controle is uitgevoerd op de invoer van de tarieven in SquitXO.

In SquitXO vindt een collegiale toetsing plaats op de legesberekening in SquitXO door het afdelingshoofd. De kwalitatieve controle vindt echter niet zichtbaar plaats, waardoor achteraf niet is vast te stellen welke controles zijn uitgevoerd door de teamleider. In onze lijncontrole hebben wij vastgesteld dat een foute legesberekening was uitgevoerd, waardoor ten onrechte een bedrag van € 810 niet was gefactureerd door de gemeente. Dit is niet geconstateerd door de teamleider.

Update 2022

Dit proces is voor 2022 ongewijzigd gebleven. Er vindt geen zichtbare controle plaats op de invoer van de tarieven in SquitXO.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2020	
	Risico Het risico is aanwezig dat onjuiste tarieven zijn ingevoerd in SquitXO elke niet in overeenstemming zijn met de legesverordening en dat dit niet gedetecteerd is door de gemeente. Het risico is aanwezig dat onjuiste leges in rekening zijn gebracht.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om aan het begin van het jaar de controle van de invoer van de tarieven zichtbaar vast te leggen en te documenteren. Wij adviseren u om de controle op de legesberekening zichtbaar vast te leggen in het proces.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole De verbijzonderde interne controle zal in overleg met ons een gegevensgerichte steekproef uitvoeren om zo de juistheid van de tarieven vast te stellen. Wij zullen kennis nemen van de bevindingen van de VIC en de impact bepalen op onze werkzaamheden voor de jaarrekening. Als gevolg van deze constatering dienen wij tijdens de jaarrekeningcontrole aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden te verrichten.	

Bijlage 2: actuele ontwikkelingen ihkv onze natuurlijke adviesfunctie

Overige onderwerpen

Overige aandachtspunten

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) heeft gedurende 2022 geen nieuwe notities uitgebracht. Wel zijn er een aantal “vraag en antwoord” verschenen, welke relevant kunnen zijn bij het opstellen van de jaarrekening 2022. We adviseren u hiervan kennis te nemen en indien noodzakelijk rekening mee te houden bij het opstellen van de jaarrekening 2022.

Voorziening Verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

Tijdelijke woningen in grondexploitaties

Indien een gemeente besluit om tijdelijke woningbouw te realiseren binnen een (langlopende) grondexploitatie dan is het toegestaan om de gronden waar de tijdelijke woningen op gerealiseerd zijn onderdeel te laten blijven van de grondexploitatie. De voorwaarde die natuurlijk wel van toepassing is dat de grond eigendom is van de gemeente. Tevens worden ook de lasten en baten samenhangend met de tijdelijke invulling van de gronden onderdeel van de grondexploitatiebegroting.

Vaststellen normenkader

Met ingang van het boekjaar 2023 is het niet langer toegestaan om het normenkader ter kennisgeving aan de raad te verstrekken, maar dient het normenkader jaarlijks expliciet door de gemeenteraad vastgesteld te worden.

Verkoop van woningen via de KoopGarant-regeling

De Commissie BBV heeft vragen ontvangen over de administratieve verwerking van de verkoop van woningen via de zogenaamde KoopGarant-regeling. Landelijk zijn er meerdere aanbieders van deze regelingen. Ter illustratie voor de verwerking en de aandachtspunten heeft de commissie een specifieke casus beschreven om zo gemeenten een handvat te bieden bij de (financiële) uitwerking van de regeling ten behoeve van hun eigen situatie. De commissie wijst erop dat elke casus zijn eigen specifieke afspraken kent en dat de uitwerking daarom niet onverkort toegepast kan worden op elke regeling met 'KoopGarant' kenmerken. Wij adviseren u, indien u een KoopGarant-regeling heeft, de unieke kenmerken van deze regeling en de (financiële) uitwerking vroegtijdig af te stemmen met het controleteam.

Reservering accountantskosten

De commissie BBV stelt in haar beantwoording dat voor de kostenverantwoording ook voor de accountantskosten aangesloten moet worden op het moment van prestatielevering. Lasten worden verantwoord in het jaar dat de prestatie wordt geleverd, aldus de commissie BBV. De contractuele verplichting ontstaat weliswaar in jaar T, maar die wordt niet verantwoord in de rekening van baten en lasten van jaar T (eventueel wel vermelden bij de niet uit de balans blijvende verplichting). Dit impliceert derhalve dat voor de kosten en uren die de accountant voor de jaarrekening 2022 in 2023 maakt deze in het begrotingsjaar 2023 dienen te worden verantwoord.

Overige onderwerpen

Overige aandachtspunten

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) heeft gedurende 2022 geen nieuwe notities uitgebracht. Wel zijn er een aantal "vraag en antwoord" verschenen, welke relevant kunnen zijn bij het opstellen van de jaarrekening 2022. We adviseren u hiervan kennis te nemen en indien noodzakelijk rekening mee te houden bij het opstellen van de jaarrekening 2022.

Afschrijvingsduur van een bijdrage aan activa in eigendom van derden

Artikel 64 lid 6 van het BBV bepaald dat voor deze bijdragen aan de activa in eigendom van derden, bedoeld in artikel 34, onderdeel c, de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt. Op de vraag in hoeverre een bijdrage van de provincie dan wel de gemeente ten behoeve van een actief van het Rijk geactiveerd kan worden, geeft de commissie BBV het antwoord dat dergelijke bijdragen direct ten laste van de exploitatie dienen te worden genomen. Dit is gelegen in het feit dat het Rijk het kasstelsel hanteert en investeringen derhalve niet activeert.

Wet Open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Notitie paragraaf bedrijfsvoering

Zoals vorig jaar reeds benoemd heeft de commissie BBV de notitie Paragraaf Bedrijfsvoering aangepast. Wij willen u erop wijzen om de stellige uitspraken en aanbevelingen hieruit over te nemen in de paragraaf zoals opgenomen in het jaarverslag.

Overige onderwerpen

Overige aandachtspunten

SPUK Oekraïne

SPUK Oekraïne

Vanwege de komst van vele ontheemden uit Oekraïne naar Nederland, is sinds maart 2022 de noodzaak ontstaan om op binnen een korte termijn voldoende opvangplekken te creëren. De toestroom van ontheemden uit Oekraïne was dermate hoog dat Nederland niet in staat is om binnen de bestaande structuren opvang te bieden. Om die reden heeft het kabinet in het Veiligheidsberaad van 7 maart 2022 de opdracht gegeven aan de voorzitters van de veiligheidsregio's om samen met gemeenten opvanglocaties te realiseren en te exploiteren voor 50.000 of meer opvangplekken. In de brief aan de Tweede Kamer van 8 maart 2022 heeft het kabinet toegezegd dat de kosten, die worden gemaakt vanwege de realisatie en exploitatie van deze opvang, van rijkswege worden vergoed. De Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne is de uitwerking van die toezegging ten aanzien van gemeenten. De regeling is ingegaan op 4 juni 2022 en zal worden verlengd per 15 oktober 2022. De regeling voorziet in het verstrekken van een specifieke uitkering aan gemeenten voor het vergoeden van de kosten die zijn gemaakt ten behoeve van het realiseren en exploiteren van de opvang en verstrekkingen aan ontheemden uit Oekraïne in de Gemeentelijke Opvang Oekraïne (GOO) en de Particuliere Opvang Oekraïne (POO). In de uitwerking van de regeling wordt onderscheid gemaakt in kosten tot het moment van ingang van de regeling (dus tot en met 3 juni 2022) de eerste fase (4 juni 2022 tot en met 14 oktober 2022) en de tweede fase (15 oktober ev.) waarbij de verantwoording per SiSa hierop zal aansluiten. Het is van belang in uw registratie van de kosten duidelijk onderscheid te maken tussen de verschillende perioden waarbij de periode waarop de gemaakte kosten betrekking hebben leidend is en niet de factuurdatum. Daarnaast zal de SiSa bijlage naar verwachting ook vragen om het cumulatief van het aantal beschikbare bedden per dag. Wij adviseren u om uw registratie daarop te controleren.

